

Þróunarsjóður innflytjendamála

Development Fund for Immigration Issues

Heiti verkefnis: NEET-hópurinn: Staða og bakgrunnur ungmenna af erlendum uppruna utan vinnumarkaðar og skóla

Nafn styrkþega: Varða – Rannsóknastofnun vinnumarkaðarins

Útdráttur: Undanfarna áratugi hefur dregið úr atvinnuþátttöku ungmenna víðast hvar í aðildarríkjum OECD. Samhliða því hefur orðið fjölgun í hópi ungmenna sem stunda hvorki nám né atvinnu (NEET) og gildir það sama í Íslandi. Markmiðið hér er að kanna og greina umfang NEET-hópsins í íslensku samfélagi á tímabilinu 2014-2020, auk þess að leggja mat á hvaða bakgrunnsþættir hafa tengsl við virkni ungmenna í íslensku samfélagi. Staða ungmenna með erlendan bakgrunn er miðlæg í greiningunni og leitast er við að bera saman aðstæður hópsins við aðstæður „innfæddra“ ungmenna. Til grundvallar rannsókninni liggja töluleg gögn frá Hagstofu Íslands sem veita upplýsingar um félags- og efnahagslega stöðu og bakgrunn ungmenna í íslensku samfélagi. Niðurstöður sýna að þótt þróun á fjölda í NEET-hópnum virðist vera nátengd stöðunni á vinnumarkaði eru ákveðnir bakgrunnsþættir sem hafa mikil tengsl við virkni ungmenna. Bakgrunnsþættir á borð við kyn, aldur, menntunarstig, félags- og efnahagslega stöðu foreldra og fjölskyldugerð hafa til að mynda nokkurt forspárgildi um virkni ungmenna og hvort þau tilheyra NEET-hópnum eða ekki. Til dæmis er hlutfall ungra einstæðra foreldra og barna á heimilum foreldra í NEET-hópnum töluvert hærra en hjá öðrum hópum. Að sama skapi eru karlar lítillega útsettari gagnvart því að lenda í NEET-hópnum en konur. Með öðrum orðum gilda ákveðnar almennar tilhneigingar um ungmenni út frá lýðfræðilegum bakgrunni þeirra og sterk félags- og efnahagsleg staða ungmennis virðist veita ákveðna vernd gagnvart því að lenda í NEET-hópnum. Aftur á móti eru tækifæri, aðstæður og forsendur ungmenna á Íslandi mjög breytilegar eftir uppruna, ungmennum með erlendan bakgrunn almennt í óhag. Þannig er umfang NEET-hópsins töluvert meira í hópi ungmenna með erlendan bakgrunn en meðal innfæddra ungmenna. Að sama skapi sýna niðurstöður að áhrifa- og áhættuþættir í tengslum við NEET-hópinn hafa dramatískari afleiðingar fyrir ungmenni af erlendum uppruna en innfædd. Þrátt fyrir þessa almennu tilhneigingu eru ungmenni með erlendan bakgrunn ekki einsleitir hópur og aðstæður þeirra mjög breytilegar þegar hópurinn er skoðaður eftir ítarlegum upprunaskilgreiningum.

Name of the project: NEET: The status and background of immigrant youth not in employment nor education

Name of grantee: Varða-Labor market research center

Project description: Labor force participation among young people has declined considerably in most OECD countries over the previous decades. Elevated numbers of inactive youths, the so-called NEETs (i.e., neither employed, in education or training), are directly connected to this development which has also been documented in Iceland. The objective of this report is to elucidate and estimate the scope of the NEET group in Iceland in the period 2014-2020, as well as analyzing which background factors are connected to participation in the labor market and in education. The conditions of youths with a foreign background are central to this research as the main focus is on comparing the conditions of native-born youths and youths with a foreign background. Numeric data from Statistics Iceland (i. *Hagstofa Íslands*), consisting of the general demographics and socioeconomic information about youths aged 16-24 in Iceland are utilized in this research to illuminate the characteristics and background of NEETs in Iceland. The main findings show that although labor market conditions seem to directly affect NEET rates, some background factors like gender, age, highest level of education, the socioeconomic status of parents and household types are also inherently connected to the likelihood of becoming a NEET. For instance, NEET rates are substantially higher for single parents and young people from single-parent households compared to those raised by co-residential parents. Furthermore, males are in general more prone to becoming NEETs than women. This suggests that some background factors might essentially indicate the probabilities of becoming a NEET. For instance, an individual with a strong socioeconomic background is less prone to becoming a NEET than others. The conditions and opportunities of youths in Iceland, however, differ considerably between those of a native-born background and a foreign background, to the disadvantage of the latter group. NEET rates, in other words, are substantially higher amongst youths with a foreign background. Furthermore, the findings indicate that the risk factors and other influencing determinants have more dramatic repercussions for youths with a foreign background than for native-born individuals. Youths with a foreign background are, however, not a homogeneous group, irrespective of this tendency. In fact, analyzing the group using more elaborate definitions of origin showed that the conditions of the group vary considerably.